

24 maja 1928 r.

URZĄD PATENTOWY

D03 α 29/00²

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIŚ PATENTOWY

Nr 7453.

Jan Noworyta
(Lwów, Polska).

Kl. 86 c 8.

D03 α 29/00

Urządzenie do wytwarzania deseni przy wyrobie kilimów.

Zgłoszono 4 września 1926 r.

Udzielono 27 kwietnia 1927 r.

Wzorzyste tkaniny na ręcznych krosnach tkackich, np. na używanych w Polsce warsztatach kilimowych, wykonywane były jak dotąd z zawiłych wzorów rysunkowych, przedstawionych na kratkowanym papierze.

Tkający musiał mieć skupioną uwagę na dany wzór, odliczać kratki na papierze i nitki osnowy i wskutek tego przerywał sobie często tkanie, tracąc wiele czasu.

Wskutek takiego systemu tkania, wydajność pracy była dotąd niewielka, a tem samem tkanina droga. Również żmudnem jest wykonywanie wzorów na kratkowanym papierze, przyczem nigdy się nie było pewnym czy tkanina na podstawie takiego wzoru utkana odpowie w zupełności zamierzonym efektom kompozycji.

Tym błędom i trudnościom dotychczasowego systemu tkania zapobiega wynalazek przy krosnach tkackich, odznaczający się tem, że na odpowiednio skombinowanych dźwigniach, przymocowanych z jednej strony do przedniej ramy krosna, z drugiej zaś do ruchomej płochy, podtrzymany jest tuż pod osnową, dokładnie w naturalnej wielkości narysowany i kolorowany, a częściowo na walcu nawinięty wzór mającej być utkanej materji i wzór ten samoczynnie wraz z wałkiem zapomocą tego przyrządu wzornikowego odchyła się przy każdorazowym przybijaniu nitki wątkowej i również samoczynnie podstawia się pod osnowę po powrocie płochy na właściwe miejsce.

Podłożony pod osnowę zapomocą tego przyrządu wzór tkaniny przegląda wyraź-

nie przez osnowę tak, że tkający, widząc dokładnie rysunek, tka materję, stosując się do tego rysunku, bez żadnych trudności i przerw, w znacznie szybszem tempie jak dotychczas.

Załączony rysunek wyjaśnia istotę wynalazku i przedstawia przekrój pionowy przedniej części zwyczajnego krosna tkackiego, litery *a—b* oznaczają osnowę. Tuż pod osnową na wałku *A* nawinięty jest częściowo wzór *W* utkać się mającej materji, a początek tego wzoru złączony z początkiem osnowy, opierając się na ramie przedniej krosna *B* wraz z tą osnową i utkana już częścią materiału, nawija się na wałek *C*.

Wzór *W* wraz z wałkiem *A* umocowany jest na odpowiednio skombinowanych dźwigniach stanowiących przyrząd, a połączonych w ten sposób z płochą *D*, że w chwili przyciągania płochy ku przodowi

krosna w kierunku strzałki *s* celem zbijania tkanego kilima, podłożony pod osnowę wzór *W* wraz z wałkiem *A* odchyła się w kierunku strzałki *s'*, po powrocie zaś płochy *D* na właściwe miejsce podkłada się również samoczynnie wzór *W* wraz z wałkiem *A* ponownie tuż pod osnowę.

Zastrzeżenie patentowe.

Urządzenie do wytwarzania deseni przy wyrobie kilimów, znamienne tem, że składa się z przymocowanych do krosna dźwigni podtrzymujących wzór utkać się mającej tkaniny tuż pod osnową tejże w ten sposób, że odchyła względnie podkłada wzór pod osnowę przy ruchu płochy podczas przybijania nitki wątkowej.

Jan Noworyta.

